

Nr 52.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om en särskild varuskatt å importerad frukt.

I två likalydande, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, I: 184 av herr *Gustaf Elofsson* m. fl. och II: 299 av herr *Johnsson* i Skoglösa m. fl., har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att en särskild varuskatt pålägges importerad frukt med 30 öre per kg för konserverad och 20 öre per kg för annan frukt».

Beträffande motiveringen för det i motionerna framställda yrkandet får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 299.

Vad först angår frågan rörande nu gällande beskattning av importerad frukt må nämnas, att tullavgifter utgå för dessa varor i enlighet med vad nedan angives.

Ätbara frukter och bär återfinnas i tulltaxan under nr 63—72: 2 (statistiska nr 124—152). Vissa slag äro fria från tull, nämligen apelsiner, cedrat- och grapefrukter, vindruvor under tiden 1 januari—30 juni, plommon under tiden 1 januari—30 juni och 16 november—31 december, torkade eller saltade aprikoser, bananer, bruneller, cedratfrukter, persikor, plommon, päron, sviskon och äpplen samt russin och korinter. För övriga slag av frukter och bär utgår tull, som i viss utsträckning har karaktär av tilläggstull. De olika tullsatser, som nu gälla, angivas i följande uppställning.

Tulltaxe- nr	Statistiskt nr		Tull för 100 kg	
			tull kronor	tilläggs- tull kronor
		Frukter och bär, ätbara:		
		färska eller enbart kokade:		
ur 63	125, 126	bananer och citroner.....	—	10: —
64: 1	127: 1	vindruvor, under tiden 1 juli—31 december.....	35: —	
		jordgubbar:		
65	128	under tiden 1 september—31 december.....	25: —	
66	129	under annan tid.....	100: —	
67: 1	129: 1	plommon, under tiden 1 juli—15 november.....	35: —	
		körsbär:		
67: 3	129: 3	under tiden 1 juni—31 juli.....	35: —	
67: 4	129: 4	under annan tid.....	10: —	

Tulltaxe- nr	Sta- tistiskt nr		Tull för 100 kg	
			tull kronor	tilläggs- tull kronor
67: 5	130	äpplen.....	10:—	10:— ¹
	131	päron	10:—	10:— ²
	132	andra, ej särskilt nämnda:		
	133, 134	frukter	10:—	10:— ³
		bär	10:—	
68: 2	141	torkade eller saltade:		
		skal och kärnhus av äpplen samt s. k. chopped app- les till beredning av läskedrycker.....	25:—	
69: 2	143, 144	fikon; ävensom apelsin-, citron- och pomeransskal ..	15:—	
70: 1—2	145, 146	nötter; ävensom kastanjer	30:—	
71: 1—2	147—149	mandel; ävensom aprikos-, persiko- och plommon- kärnor samt s. k. arachidmandel.....	35:—	
72: 1	151	dadlar.....	50:—	
72: 2	150, 152	andra, ej särskilt nämnda; ävensom nötkärnor	50:—	

Tullfriheten för grapefrukter, torkade aprikoser, bruneller, persikor, plommon, päron, sviskon och äpplen, s. k. blandad frukt av dylika torkade frukter samt russin ävensom tullen (inklusive tilläggstullen) å färska äpplen och päron äro bundna genom Sveriges handelsöverenskommelse med Amerikas Förenta Stater den 25 maj 1935. Härjämte är tullfriheten för korinter bunden genom handelsavtalet med Grekland den 10 september 1926.

Ananas, syltad, inkommande å kärll, vilka endast äro avsedda att skydda varan under transporten men icke tjäna som emballage vid detaljförsäljningen, är upptagen under tulltaxenr 137: 1 (stat. nr 310: 1) och belagd med en tull av 20 kr. för 100 kg. Övriga ätbara frukter och bär, inlagda i sprit, ättika eller olja eller syltade, äro hänförliga till tulltaxenr 137: 2 och 138 (statistiska nr 310: 2 och 311), med tull av 40 kr. för 100 kg. Härtill kommer i fråga om frukterna en tilläggstull av 10 kr. för 100 kg. Från denna tilläggstull äro dock undantagna sylter och geléer samt pomerans-, apelsin- och citronmarmelader.

Konserver av ananas och grapefrukt falla under tulltaxenr 143: 1 (statistiskt nr 315: 1) och draga en tull av 30 kr. för 100 kg. Övriga fruktkonserver äro hänförliga till tulltaxenr 143: 2 (statistiskt nr 318) och beläggas med en tull av 50 kr. för 100 kg, vartill kommer en tilläggstull av 25 kr. för 100 kg. Denna tilläggstull utgår dock icke för aprikoser, persikor, päron, blandad frukt, pomerans-, apelsin- och citronmarmelader.

Samtliga de tullar, som sålunda gälla för syltade frukter och för fruktkonserver, beröras av förut nämnda handelsöverenskommelse med Amerikas

¹ Tilläggstullen utgår *icke* under tiden 1 januari—30 juni.

² Tilläggstullen utgår *icke* under tiden 1 december—30 juni.

³ Tilläggstullen utgår *icke* för pomeranser, *ej heller* för andra, ej särskilt nämnda frukter under tiden 1 februari—30 april.

Förenata Stater samt av handelsöverenskommelsen med Storbritannien och Norra Irland den 15 maj 1933.

Beträffande storleken av fruktimporten under tiden från och med år 1946 har utskottet från *statens livsmedelskommission* (sektionen för utrikes- och licensärenden) inhämtat vissa uppgifter, vilka sammanställts i nedanstående tablå. Siffrorna avse importkvantiteterna i ton.

Statistiskt nr	Varuslag	1946	1947		1947/48 (endast uppskattade siffror för tiden 1/5—30/6 1948)	1948/49 uppskattade siffror
			jan.—nov.	hela året		
	Färsk frukt:					
124	apelsiner	93 283	60 330	68 741	47 000	40 000
125	bananer	21 680	12 163	13 153	7 500	5 000
126	citroner	3 357	3 449	3 785	4 100	4 000
126: 1	grapefrukt	3 758	2 564	2 505	1 500	500
127: 1, 2	vindruvor	5 350	3 628	4 222	1 700	1 700
130	äpplen	32 741	22 669	24 675	21 000	14 000
131	päron	12 888	8 699	8 751	4 400	högst 2 000
128, 129, 132	annan	830	641	712	300	—
	Totalt	173 887	114 143	126 544	87 500	60 000—70 000
135—142: 1	Torkad frukt	¹ 14 867	² 19 549	² 19 693	³ 2 362	—
315: 1, 318	Konserverad frukt..	4 213	4 443	4 623	1 000	—

I anslutning till uppgifterna för 1948/49 har kommissionen anfört, att omfattningen av importen av färsk frukt för berörda år vore svår att bedöma. Förhandlingar om varuutbytet med Spanien påginge, och importen av apelsiner från Italien hade ännu icke diskuterats. Såvitt nu kunde bedömas finge man för 1948/49 räkna med en reduktion av importen till mellan 60 000 och 70 000 ton, d. v. s. till 1935 års siffror. Rörande importen av torkad frukt brukade denna vara inköpas mot betalning i hårdvaluta. Någon dylik valuta kunde för närvarande icke och syntes ej heller inom överskådlig tid kunna disponeras för vidare köp. Importen av torkad frukt för 1948/49 syntes därför, såvitt nu kunde bedömas, bli mycket liten. Detsamma gällde — kanske i ännu högre grad — importen av fruktkonserver.

Från *generaltullstyrelsen* ha under hand inhämtats vissa uppgifter angående värdet av importen av frukt. I följande uppställning redovisas detta värde för de viktigaste varuslagen.

¹ Därav 5 270 ton russin.

² „ 3 512 „ „ „

³ „ cirka 800 ton russin.

V a r u s l a g	1946	1947	¹ 1948 jan.—mars
	Tusental kronor		
Apelsiner			
Total införsel	68 211	52 545	18 194
därav från:			
Spanien	25 694	13 537	9 842
Italien	—	18 700	5 776
Palestina	13 440	8 622	2 527
U. S. A.	15 249	8 917	—
Bananer			
Total införsel	26 904	15 040	1 811
därav från:			
Panama	13 498	2 924	—
Brasilien	5 939	2 860	—
Äpplen, färska			
Total införsel	34 363	23 278	2 837
därav från:			
U. S. A.	16 907	9 355	1 888
Argentina	5 355	4 082	—
Päron, färska			
Total införsel	14 867	9 422	1 154
därav från:			
U. S. A.	7 006	5 309	956
Argentina	5 521	2 801	—

Frågan om tullsatserna å vissa slag av importerad frukt var föremål för prövning av 1940 års lagtima riksdag. I två vid nämnda riksdag väckta likalydande motioner, I: 74 och II: 176, hade sålunda hemställts, att riksdagen ville besluta förhöjning av tilläggstullarna å äpplen (under tiden 1 augusti—1 mars) och å päron (under tiden 1 augusti—1 januari) till 20 öre per kilogram samt å bananer (under tiden 1 augusti—1 mars) till 15 öre per kilogram ävensom besluta införandet av tull å apelsiner av 20 öre per kilogram (under tiden 1 augusti—1 mars).

Vid utskottsbehandlingen av nämnda båda motioner införskaffades yttranden från kommerskollegium och lantbruksstyrelsen.

Kommerskollegium avstyrkte motionerna och anförde som stöd härför bland annat följande:

»Vad beträffar tullarna å äpplen och päron vill kollegium erinra om att dessa äro bundna genom 1935 års handelsöverenskommelse med Amerikas Förenta Stater och att sålunda för närvarande handelspolitiska hinder möta mot ett genomförande av förslaget i denna del.

I fråga om apelsiner är denna frukt i olika hänseenden så skild från äpplen och päron, att det redan på grund härav, såsom också framhållits i några av de till kollegium avgivna yttrandena, torde vara tveksamt om en höjning av tullen å apelsiner skulle leda till någon mera betydande ökning av

¹ Siffrorna för 1948 äro preliminära.

efterfrågan på svensk frukt. Apelsinkonsumtionen är också av särskild betydelse för folkhälsan, och kollegium vill erinra om att frukt- och trädgårdsutredningen med hänsyn till apelsinimportens betydelse för vårt lands näringstillförsel icke ansåg sig böra föreslå någon tullhöjning för apelsiner. Det må även framhållas, att apelsinpriserna efter krigsutbrottet genom ökade transport- och andra kostnader högst väsentligt stigit. Detta gäller även i fråga om bananer.»

Lantbruksstyrelsen tillstyrkte motionärernas förslag beträffande tilläggs-tull å äpplen och päron. I fråga om de föreslagna tullarna å bananer och apelsiner framhöll styrelsen, att det otvivelaktigt vore så, att dessa i stor myckenhet importerade varor under viss tid av året konkurrerade med svensk frukt, varför tull därå skulle vara till fromma för den inhemska fruktproduktionen. Styrelsen ville dock icke därmed ha sagt, att ett produktionsskydd i form av tull under alla förhållanden vore det mest ändamåls-enliga. Parallellt med frågan om tullskydd syntes böra övervägas, huruvida icke importreglering med licensgivning vore en framkomlig väg.

1940 års bevillningsutskott anförde i sitt över nämnda motioner avgivna, den 6 maj 1940 dagtecknade betänkande (nr 21) följande:

»Syftet med föreliggande motioner är att genom förhöjning av gällande tilläggstullar å äpplen, päron och bananer samt införande av tull å apelsiner åstadkomma en begränsning i importen av nämnda fruktslag. Sedan motionerna avlätos, har emellertid denna fråga kommit i ett nytt läge. Att för det i motionerna angivna syftet vidtagna tulländringar synes sålunda under nu rådande förhållanden knappast påkallat. Då därtill kommer, att de föreslagna tullhöjningarna skulle kunna medföra mindre gynnsamma konsekvenser i handelspolitiskt avseende, finner sig utskottet icke böra tillstyrka bifall till motionerna.»

På hemställan av utskottet avslog riksdagen motionerna.

Beträffande det närmare innehållet i förevarande motioner må här återgivas följande. Enligt motionärernas mening vore det nödvändigt, om man under nuvarande förhållanden ansåge sig böra acceptera den av Kungl. Maj:t föreslagna metoden — beskattning av vissa begränsade grupper av varor — för överbalansering av budgeten, att skattehöjningen endast lades på sådana konsumtionsvaror, som vore i verklig mening umbärliga eller som åtminstone utan alltför stora olägenheter kunde undvaras. Beskattningen borde icke utformas så, att den komme att drabba vissa samhällsgrupper hårdare än andra och ej heller så, att den komme att verka höjande på produktionskostnaderna. En varugrupp, som enligt motionärernas mening skulle vara lämplig för beskattning, utgjorde den från utlandet importerade frukten. Under de båda senaste åren hade denna import tagit en mycket stor omfattning. Om man tagit ut en särskild skatt på dessa importvaror, skulle statsverket ha tillförts ganska avsevärda belopp. En skatt på i genomsnitt 20 öre per kg skulle exempelvis ha gett cirka 35 å 36 miljoner kronor under år 1946. Det vore givet, att importen av frukt komme att väsentligt minskas under år 1948 på grund av bristen på ut-

ländsk valuta, men med all sannolikhet komme den dock att bli så pass stor, att en skatt på densamma skulle komma att ge ett icke föraktligt belopp. Det kunde kanske invändas, att frukt hade stor betydelse som s. k. skyddsfödoämne och att det i varje fall vore nyttigt ur folkhälsans synpunkt med relativt riklig konsumtion av frukt. Detta skulle ingalunda bestridas, men motionärerna ville i detta sammanhang framhålla, att den svenska fruktodlingen på senare tid utvecklats i mycket stor omfattning. Den svenska fruktodlingen hade därför numera goda möjligheter att tillgodose efterfrågan på frukt inom landet. Hittills hade det i regel varit möjligt att också finna avsättning för den inhemska frukten, men om skörden bleve ovanligt riklig kunde rätt betydande svårigheter i detta hänseende inställa sig. En obeskuren import av frukt utgjorde en stark hämsko på en även ur landets synpunkt önskvärd utökning av den inhemska fruktodlingen. Det skulle följaktligen vara värdefullt, om konsumtionen av svensk frukt kunde stimuleras. På så sätt skulle också i nuvarande läge en besparing kunna göras på våra knappa tillgångar av utländsk valuta. Enligt motionärerna borde en skatt på 20 öre per kg för importerad frukt och 30 öre per kg för importerad, konserverad frukt uttagas. Uppbörd och redovisning av en sådan skatt borde ske i enlighet med vad som komme att stadgas i fråga om andra varuskatter med anledning av de förslag, som framlagts i Kungl. Maj:ts proposition nr 10.

Utskottet. I de nu förevarande motionerna I: 184 och II: 299 har yrkats, att en särskild varuskatt pålægges importerad frukt med 30 öre per kilogram för konserverad frukt och 20 öre per kilogram för annan frukt.

Till motivering för nämnda förslag har åberopats, att fruktimporten under åren 1946 och 1947 tagit en mycket stor omfattning och att om en särskild skatt uttagits på denna import statsverket skulle ha tillförts ganska avsevärda belopp. Enligt motionärerna skulle det vara lämpligt att, då Kungl. Maj:t hade för avsikt att använda beskattningen av vissa konsumtionsvaror såsom ett vapen mot penningvärdeförsämringen, en skatt på importerad frukt uttoges för nämnda ändamål. Enligt vad motionärerna vidare anfört skulle en sådan beskattning stimulera konsumtionen av svensk frukt och på så sätt skulle besparingar ernås av utländsk valuta.

Såsom framgår av det för utskottet tillgängliga statistiska materialet har importen av frukt avsevärt nedgått under innevarande år, och enligt beräkningarna rörande importens storlek under den kommande 12-månadersperioden kommer importen av frukt att ytterligare nedskäras. Med hänsyn härtill torde möjligheterna att genom en särskild beskattning av importerad frukt tillföra statsverket ökade intäkter i syfte att motverka en penningvärdeförsämring numera vara avsevärt mindre än vad motionärerna haft anledning att räkna med vid tiden för motionernas avgivande.

Härtill kommer, att en beskattning av importerad frukt skulle medföra komplikationer på grund av handelsavtalet med Amerikas Förenta Stater den 25 maj 1935 och försvåra handelsförhandlingarna med mjukvaluta-

länder, från vilka en fruktimport alltjämt är möjlig att i begränsad utsträckning upprätthålla.

I enlighet härmed avstyrker utskottet bifall till förenämnda båda motioner.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att de likalydande motionerna I: 184 av herr Gustaf Elofsson m. fl. och II: 299 av herr Johnsson i Skoglösa m. fl. om en särskild varuskatt å importerad frukt icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 juni 1948.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Elon Andersson, Sjödahl, Ekman, Velandier, Gustaf Elofsson, Heüman*, Wehtje*, Franzon*, Rosander och Widner*; samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Sandberg, Henriksson*, Falk*, Sundström, Vigelsbo*, Bladh, Hjalmarson*, Brandt och Larsson i Luttra.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar *Gustaf Elofsson* och *Larsson* i Luttra.
